

ներին: Այդ հալածական, տոկուն, ամեն կլիմայի դիմացող մոլաշրջիկների մեջ գտնում է նա մի ամենայարմար հասարակություն՝ մի ազատ գաղթաշենք հիմնելու համար, ընտելացնելով նրանց հաստատաբնակութեան եւ աշխատասեր կեանքի: Այդ նպատակով թողնում են նրանք Յնդկաստանը եւ գնում են Աւղանիստան: Հայ-բոշաներին գտնում են միեւնոյն անապատներում, ուր առաջ տեսել էին: Նրանց առաջին ջանքը լինում է՝ համոզել բոշաներին, որ յանձն առնելին մի այնպիսի հեռաւոր գաղթականութիւն, յետոյ սկսում են նախապատրաստել ու վարժեցնել նրանց անձնապաշտպանութեան, որ եթէ յարկ լինէր զենքի դիմել, բոլորովին անզօր չգտնոէին: Այդ պատճառով նրանք բաւական ժամանակ մնում են բոշաների մէջ: Երեւում էր, որ Կարոյին յաջողուէր Եր Յնդկաստանի հայերից նպաստներ ընդունել, եթէ ոչ, մի այնքան բազմութիւն շարժել իր տեղից՝ առանց ծախքերի չէր կարող լինել: Ամեն ինչ խոստանում էր յաջողութիւն, միայն բոշաները դեռեւս տատանւում էին գաղթել մի հեռաւոր աշխարհ, որ բոլորովին անծանօթ էր նրանց: Այդ էր պատճառը, որ Կարօն ստիպուած էր կրկին վերադառնալ Յնդկաստան, տանելով իր հետ բոշաների մի քանի գլխաւորներին, որ նրանք աչքով տեսնէին իրանց համար պատրաստուած «աւետեաց երկիրը եւ հաւատային, որ այնտեղ աւելի լաւ կանցներ նրանց կեանքը: Այստեղ դու պետք է լսես մի սիրավէպ, Ֆարիատ, այդ հարկաւոր է քեզ գիտենալ: Ինչպէս ասացի, Կարօն իր ընկերների հետ բաւական ժամանակ մնում է բոշաների մէջ: Մի այդպիսի ուրախ, մշտագոյարթ եւ ջերմ կրթերով լի հասարակութեան մէջ, շատ բնական է, որ մեր երիտասարդների տնտեսական մեծ գաղափարները չէին կարող անցնել առանց սիրահարական մանր արկածների: Մի սեւաչեայ աղջիկ գրաւում է Կարօյի զգայուն սիրտը: Կարօն խոստանում է նրան իր սերը եւ իր ձեռքը, խոստանում է փութով վերադարձ, եւ բոշաների ներկայացուցիչների հետ ճանապարհ է ընկնում: Ռափայէլը եւ Սազօն մնում են բոշաների բանակի մէջ: Բայց մինչեւ Կարօյի վերադառնալը պատահում է մի մեծ դժբախտութիւն: Սկսում է աւղանների եւ պարսից պատերազմը: Պարսիկները յաղթում են, անցնում են աւղանների երկիրը, կողոպտում են եւ միեւնոյն ասպատակութեան ժամանակ, հանդիպելով բոշաների բանակին, թալանում են նրանց, գերի տանելով բազմաթիւ կանայք եւ աղջիկներ, որոնց թւում գտնում է եւ Կարօյի նշանածը: Եւ երբ Կարօն ուրախ, լի մեծամեծ յոյսերով վերադառնում է Յնդկաստանից, գտնում է բոշաների բանակը ցրիւ եկած, եւ անապատում նրանց հետքն անգամ չէ տեսնում: Կարող ես երեւակայել Կարօյի դրութիւնը: Մի աւղանցի, որ անապատում ուղտեր էր արածացնում, պատմում է նրան ցաւալի եղելութիւնը: Կարօյի նման մի ամուր բնաւորութիւն միայն կարող էր դիմանալ մի այդպիսի ծանր հարոա-